

Factsheet

NIEUWBOUW

WAT

Natuurinclusieve nieuwbouw

Natuurinclusief bouwen betekent dat voorzieningen voor stadsnatuur worden geïntegreerd in het gebouw. Het kan zowel gaan om technische voorzieningen zoals neststenen voor gierzwaluwen en vleermuizen, als om begroeiing aan het gebouw zoals groene daken en gevels.

Profiterende soorten

Nergens doen zich méér kansen voor om structureel beschermingsmaatregelen toe te passen voor stadsvogels dan bij nieuwbouw. Met name gebouw-bewonende soorten, zoals huismus, gierzwaluw, huiszwaluw, spreeuw en zwarte roodstaart, kunnen hier op termijn van profiteren.

WAAROM

Schaalgrootte en actualiteit

- Naar verwachting zal ons land in 2030 18 miljoen inwoners tellen, dit betekent dat er 900.000 huishoudens bijkomen. Komende jaren zullen in Nederland daarom jaarlijks tussen 80.000 en 85.000 nieuwe woningen worden gebouwd.
- Uit onderzoek blijkt dat groene daken en gevels zorgen voor een betere leefomgeving voor dier én mens.
- Vogelbescherming is van mening dat natuurinclusief bouwen standaard moet zijn. Gemeentes leggen natuurinclusief bouwen daarom het best vast in hun beleid.

Impact op vogels

- Inbreiding en stedelijke vernieuwing zijn de grootste bedreiging voor stadsvogels, maar met multifunctioneel ruimtegebruik is dit te beperken.
- Overal waar mensen het landschap veranderen, verdwijnt leefgebied van vogelsoorten. Maar er ontstaan ook nieuwe kansen om het landschap zo in te richten dat mensen én vogels er baat bij hebben.
- Natuurinclusief bouwen houdt steden in de toekomst leefbaar voor vogels.

HOE

Technische voorzieningen

- Er zijn inbouwstenen voor vogels, (maar ook voor vleermuizen en metselbijen), die voldoen aan de standaard bouwmaten. Het integreren van deze inbouwstenen in een vroegtijdig stadium brengt daarom geen of nauwelijks extra kosten met zich mee. Ze doen geen concessies aan het ontwerp of de kwaliteit van het bouwwerk.
- Neststenen voor gierzwaluwen en huismussen worden bij voorkeur geplaatst in groepjes met de vliegopening op het noorden of oosten. Zie de factsheets van de verschillende soorten voor details. Neststenen voor vleermuizen kunnen juist beter op de warme zuidgevel hangen.
- Bij pannendaken kan de Vogelvide worden gebruikt. Simpel gezegd is dit een prefab nestkast voor huismussen die over de gehele breedte van het dak wordt aangebracht. Hij past onder vrijwel alle soorten pannen(daken) en houdt rekening met de voorschriften van het Bouwbesluit. www.vogelvide.nl

Groene voorzieningen

- Platte daken worden vaak niet benut, maar bieden veel ruimte om te laten begroeien. Er bestaan veel mogelijkheden voor vegetatiedaken, afhankelijk van de draagkracht van de dakconstructie en het gewenste eindbeeld. Begroeide daken bieden vogels voedsel, nestgelegenheid en een veilig toevluchtsoord, want er zijn immers minder roofdieren en geen verkeer.
- Verticaal groen wordt in ons land nog maar mondjesmaat toegepast. Jammer, want groene gevels leggen nauwelijks beslag op het grondgebruik, maar brengen wel veel groene ruimte in stedelijk gebied.
- Zelf hechtende klimplanten, houtige gewassen en klimplanten langs een klimrek of langs leidraden zijn voor vrijwel alle muren geschikt. Dit soort groene gevels zijn voor vogels erg interessant en vergen weinig onderhoud. Een rek voor klimplanten kan het best minimaal 6 cm van de muur worden geplaatst. Dit geeft voldoende ruimte en steun voor vogelnesten én volop groeiruimte voor de planten.
- Bij meer complexe voorzieningen voor verticaal groen, moet men meestal bij het ontwerp al rekening houden met de aanpassingen die nodig zijn voor de begroeiing langs de muur.

Bewoners of gebruikers

Een gebouw staat niet op zichzelf, ook de omgeving is van belang. Na oplevering is een grote, bepalende rol weggelegd voor de bewoners of gebruikers. Betrek hen daarom al vanaf het begin bij de beoogde groene ontwikkeling van de wijk. Een vogelvriendelijke inrichting van tuinen speelt daarbij een belangrijke rol. www.mijnvogeltuin.nl

Goede voorbeelden

In het hele land zijn al veel goede voorbeelden van natuurinclusief bouwen. Kijk op www.checklistgroenbouwen.nl/voorbeelden en www.checklistgroenbouwen.nl/voorbeelden voor actuele en inspirerende voorbeelden.

Extra informatie

Voor bouwers en ontwerpers is de Checklist Groen Bouwen het hulpmiddel bij uitstek. Het beantwoorden van enkele simpele ja/nee vragen leidt tot eenvoudige soortbeschermingsmaatregelen. www.checklistgroenbouwen.nl

WAAR

Zie ook stadsvogelfactsheet:

- Spreeuw
- Huiszwaluw
- Zwarte roodstaart
- Huismus
- Gierzwaluw

Deze factsheet is mede tot stand gekomen met financiële steun van:

Dinamo Fonds
DIEREN - NATUUR - MONUMENTEN

Barbara Eveline Keuning Stichting

Provincie Noord-Brabant